

KUTSESTANDARD

Raudteeliikluskorraldaja, tase 5

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetuse	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Raudteeliikluskorraldaja, tase 5	5

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus Raudteeliikluskorraldaja, tase 5 juhib ja korraldab graafikujärgset raudteeliiklust kogu liini jaamades ja jaamavahedades, et tagada rongide sujuv ja ohutu liikumine. Töö on keerukas ja vastutusrikas, kuna see hõlmab koordineerimist ning võimalike liiklushäirete operatiivset lahendamist. Liiklushäirete (nt hiline mine, tehnilised rikked) korral teeb ta liiklusgraafikus operatiivseid muutusi. 5. taseme raudteeliikluskorraldaja töötab tööolukordades kus võivad juhtuda ettearvamatud muutused. Ta kontrollib ja korraldab liinil töötavate liikluskorraldajate tegevust. Töötada tuleb meeskonnas või üksi. Pidevalt tuleb suhelda liikluskorraldajatega k.a piiriüleste liikluskorraldajatega, veeremijuhtide jt raudteel töötavate töötajatega. Töö toimub siseruumides. Töö on graafikupõhine ja vahetustega, mis eeldab töötamist ka öisel ajal, puhkepäevadel ja riiklikel pühadel. Töö on pingeline ja intensiivne. Põhilised töövahendid on liiklusgraafik, liiklusjuhtimissüsteemi seadmed, sideseadmed, tööalased arvutiprogrammid jm liikluskorralduslikud vahendid. Raudtee on kõrgendatud ohuga valdkond, kus ohutuse tagamiseks tuleb täpselt järgida ohutusnõudeid. Raudteeliikluse kutseala madalama ja kõrgema taseme kutse: Raudtee liikluskorraldaja, tase 4 Raudtee liikluskorraldaja, tase 6
A.2 Tööosad A.2.1. Valvekorra vastuvõtmine ja üleandmine A.2.2. Rongide vastuvõtmine, saatmine ja läbilaskmine A.2.3. Manöövr töö korraldamine A.2.4. Raudteeliikluse korraldamine raudteetaristu korrashoiutööde ajal A.2.5. Tegutsemine ohu- ja ebestandardses olukorras A.2.6. Dokumenteerimine
Valitavad tööosad A.2.7. Automaatblokeeringuga liin A.2.8. Poolautomaatblokeeringuga liin A.2.9. Kombineeritud teeblokeeringuga liin A.2.10. Ühe veovahendiga liin A.2.11. Euroopa raudteeliikluse juhtimissüsteemiga liin (ERTMS)
A.3 Kutsealane ettevalmistus Tavaliselt töötavad 5. taseme raudteeliikluskorraldajatena inimesed, kellel on vähemalt keskharidus ja kelle kutseoskused on omandanud praktilise töö käigus vähemalt samal kutsetasemel kogenud raudteeliikluskorraldaja juhendamisel.
A.4 Enamlevinud ametinimetused Rongidispetšer, vanemrongidispetšer

A.5 Reguleerimisalade kutsealal tegutsemiseks

Raudteeliikluskorraldaja töö ja tervisenõuded on reguleeritud raudteeseadusega. Raudteeliikluskorraldajal peab olema tööks vastav pädevus, mida tõendab kutsetunnistus.

A.6 Tulevikuoskused

Suureneb vajadus protsesside juhtimise ja paremate digioskuste järele, eriti diagnostika- ja liiklusjuhtimissüsteemide kasutamisel. Üha olulisem on omandada teadmisi Euroopa raudteeliikluse juhtimissüsteemi (ERTMS) põhikomponentidest, Euroopa raudteeliikluse juhtimissüsteemi (ETCS) tasemetest (1-3) ning GSM-R või FRMCS kommunikatsioonitehnoloogiast.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Raudteeliikluskorraldaja, tase 5 kutse koosneb üldoskustest, kohustuslikest ja valitavatest kompetentsidest. Taotlemisel on nõutav üldoskuste B.2, kohustuslike kompetentside B.3.1-B.3.6 ja vähemalt ühe valitava kompetentsi tõendamine valikust B.3.7-B.3.11.

Kvalifikatsiooninõuded haridusele ja töökogemusele

Nõuded kutse taotlemisel

1. Keskkharidus või eriala toetav kutsekeskharidus
2. Valitud kompetentsiga seotud 4-kuuline väljaõpe, sh vähemalt 1-kuuline tööpraktika jaamas või
1. 4. taseme liikluskorraldaja kutse
2. Valitud kompetentsiga seotud 4-kuuline väljaõpe,
3. 1 aasta erialast tööd jaamas.

Nõuded kutse taastõendamisel

1. Raudteeliikluskorraldustöötaja, tase 5 kutse olemasolu, mille kehtivuse lõppemisest ei ole möödunud rohkem kui 2 aastat.
2. 1 aastane töökogemus 5. taseme raudtee liikluskorraldajana viimase 2 aasta jooksul.

Kutse andmise korraldus, sh kutset taotleva või taastõendava isiku esitatavad dokumendid ning kutse taotleja või taastõendaja kutsealase kompetentsuse hindamise viis ja vormid, on reguleeritud kutsete andmise korras.

B.2 Raudteeliikluskorraldaja, tase 5 üldoskused

Mõtlemisoskused

1. Hindab teavet ja kavandab tööks vajalikud sammud ning riskide ennetamise tegevused.
2. Märkab tavapäraseid probleeme, analüüsib nende põhjuseid ja pakub loogilisi lahendusi, suudab aru saada sündmuse ja oma tegevuse mõjust.
3. Seab oma tegevusele prioriteete, oskab eristada tähtsat vähemtähtsast

Enesejuhtimisoskused

1. Järgib tööd tehes juhiseid, valdkondlikke nõudeid, eeskirju, õigusakte, standardeid, konventsioone jmt. Kohaneb muutuvate tööoludega ja hoiab stabiilsust keerulistes olukordades.
2. Tuleb kaasa uuenduste ja muudatustega.
3. Hindab adekvaatselt oma vaimset ja füüsilist seisundit ning töövõimet.
4. Reguleerib oma emotsioone ja suhtub kolleegidesse lugupidavalt.
5. Rakendab igapäevaselt kutsealases täiendusõppes õpitut.

Lävimisoskused

1. On avatud koostööle ja osaleb meeskonnatöös, teab ja täidab oma rolli meeskonnas.
2. Jagab oma kogemusi ja töövõtteid kaastöötajatele.
3. Osaleb erialastes aruteludes oma kompetentsuse piires, teeb ettepanekuid parendustegevusteks.
4. Kasutab vastavalt töö spetsiifikale ja piiriüleses koostöös võõrkeelt (nt vene või inglise keelt).
5. Kasutab oma igapäevatöös arvutit infotöötamise ja kommunikatsiooni osas iseseisva kasutaja tasemel (vt lisa 1).

6. Kasutab erialasel suhtlemisel eesti keelt.

B.3 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.3.1 Valvekorra vastuvõtmine ja üleandmine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1. Tutvub ja kontrollib määratud liini ulatuses ja kogu liini jaamades eelseisva töö korralduse ja ülesandega, sh raudteeliikluse ja -ohutuse olukorraga. 2. Kontrollib sissekannete alusel raudteeveeremi nõuetekohast kinnitust jaamateedel. 3. Veendub sissekannete alusel, et turvanguseadmed töötavad häireteta. 4. Kontrollib liiklusjuhtimissüsteemide, turvangu- ja sideseadmete, hoiatuste programmide korrasolekut ja talitluse vastavust nõuetele. 5. Tutvub rongiliiklusalase dokumentatsiooni sissekannete ja kehtivate hoiatustega ning vahetust üle andva liikluskorraldaja märkmetega. 6. Vahetab liikluskorralduslikku teavet eelneva vahetuse liikluskorraldajaga vahetu kontakti teel.	
B.3.2 Rongide vastuvõtmine, saatmine ja läbilaskmine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad 1. Valmistab matka ja avab foorid vastavalt jaama tehnikorraldusaktis sätestatud korras. 2. Võtab rongi jaama vastu, saadab ja laseb läbi lubava või keelava signaalnäidu järgi 3. Peab arvestust juhtimisseadmete näitude järgi jaamateede hõivatuse kohta liiklusgraafikul või rongiliikluse raamatus. 4. jälgib ja kontrollib kogu liini jaamades ja jaamavahedes juhtimisseadmete kaudu jaamavahede, pöörmete, pöörmepiirkondade, jaamateede ja fooride olukorda. 5. Edastab hoiatuse raudteeveeremi juhile või kontrollib selle kättesaamist süsteemi kaudu 6. Kontrollib rongi täiskoosseisus saabumist, juhtimisseadmete näitude alusel 7. Edastab rongiliikluse informatsiooni rongidispetšerile ja naaberjaama liikluskorraldajale. 8. Annab korralduse rongi käitlemisega seotud töötajatele kommertsülevaatuse ja tehnohoolde tegemiseks. 9. Piirab tee kommertsülevaatuse ja tehnohoolde tegemise ajaks või annab selleks korralduse rongi käitlemisega seotud töötajatele. 10. Annab raudteeliiklusega seotud korraldusi ja koordineerib liikluskorraldajate tööd, tagades rongiliikluse sujuvuse ja ohutuse.	
B.3.3 Manöövritöö korraldamine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad 1. Koostab ööpäevaringselt alusel manöövritöö plaani ja annab korraldusi manöövritöö tegemiseks. 2. Koostab või korraldab rongide koostamise vastavalt kaubarongide koosteplaanile. 3. Korraldab vagunite etteandmise laadimiseks, tühjendamiseks ja ära toomiseks pärast laadimist (tühjendamist) vastavalt lepingutes ja juhendites sätestatud korrale. 4. Tagab ohutu manöövritöö sh raudteeveeremi pidurkingadega kinnitamise ja pidurkingade eemaldamise raudteeveeremi alt vastavalt jaama tehnikorraldusaktile. 5. Juhib manöövritöid kogu liini jaamades töötavate liikluskorraldajate kaudu, tagades rongiliikluse sujuvuse ja ohutuse. 6. Optimeerib vagunite liikumist, vältimaks seisuaegu ja tagamaks operatiivset veoste käitlemist.	
B.3.4 Raudteeliikluse korraldamine raudteetaristu ehitus-, remont- ja korrashoiutööde ajal	EKR tase 5
Tegevusnäitajad 1. Saadab jaamavahetele ja võtab jaama vastu töörongi taristuomaniku kehtestatud juhendi alusel. 2. Korraldab raudteeliiklust turvanguseadmete sõltuvusest väljalülitamise ning sõltuvusse lülitamise ajal taristuomaniku juhendi alusel. 3. Korraldab raudteeliiklust tee sulgemist ja seadmete väljalülitamist mittevajavate taristu korrashoiutööde ajal. 4. Annab korralduse pöörmete puhastamiseks pöörme puhastajale. 5. Koordineerib liinil töötavate jaamakorraldajate tööd ehitus-, remont- ja hooldustööde ajal.	

6. Annab loa tööde läbiviimiseks jaamas ja jaamavahedes töid tegevatele inimestele.	
B.3.5 Tegutsemine ohu- ja ebastandardises olukorras	EKR tase 5
Tegevusnäitajad 1. Hindab viivitamatult ohu- ja ebastandardseid olukordi ja nende mõju. 2. Annab vajadusel raadioside teel kiireloomulise hoiatuse veeremijuhtidele. 3. Tegutseb ohu- ja ebastandardises olukorras ning turvanguseadmete rikke korral vastavalt etteantud nõuetele. 4. Signalisatsioon- ja sidevahendite töö katkemisel tegutseb vastavalt etteantud protseduuridele. 5. Võtab vajadusel kasutusele meetmed rongide või raudteeveeremite erakorraliseks peatamiseks 6. Tegutseb raudteeohutust mõjutava juhtumi (sh tulekahju, rööbastee rike) korral vastavalt etteantud protseduuridele. 7. Tegutseb nõuetekohaselt ohtliku veosega toimunud intsidendi korral ning võtab koheselt kasutusele meetmed õnnetusjuhtumi ärahoidmiseks. 8. Teavitab tekkinud olukorrast vastavalt etteantud protseduuridele.	
B.3.6 Dokumenteerimine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad 1. Täidab liiklusgraafikuid vastavalt ettevõttes kehtestatud korrale. 2. Täidab kirjalikult või digitaalselt rongiliiklusega seotud raamatuid ja andmebaase, järgides dokumenteerimise nõudeid. 3. Sisestab aruannete ja makettide koostamiseks vajalikud andmed infosüsteemi, lähtudes dokumenteerimise nõuetest.	

VALITAVAD KOMPETENTSID

B.3.7 Automaatblokeeringuga liin	EKR tase 4
Tegevusnäitajad 1. Korraldab ohutu ja tõrgeteta rongiliikluse automaatblokeeringuga varustatud liinil järgides ohutusstandardeid ja liikluskorralduse põhimõtteid. 2. Tegutseb automaatblokeeringu seadmete rikete korral vastavalt nõuetele. 3. Veendub rongi täiskoosseisus saabumises juhtimisseadmete näitude järgi	
B.3.8 Poolautomaatblokeeringuga liin	EKR tase 4
Tegevusnäitajad 1. Korraldab ohutu ja tõrgeteta rongiliikluse poolautomaatblokeeringuga varustatud liinil järgides ohutusstandardeid ja liikluskorralduse põhimõtteid. 2. Tegutseb poolautomaatblokeeringu seadmete rikete korral vastavalt nõuetele. 3. Kohtab ronge vastavalt signalisatsioonijuhendile jt reeglitele ning veendub rongi täiskoosseisus saabumises.	
B.3.9 Kombineeritud teeblokeeringuga liin	EKR tase 4
Tegevusnäitajad 1. Korraldab ohutu ja tõrgeteta rongiliikluse kombineeritud teeblokeeringuga liinil järgides ohutusstandardeid ja liikluskorralduse põhimõtteid. 2. Tegutseb kombineeritud teeblokeeringuga seadmete rikete korral vastavalt nõuetele. 3. Veendub rongi täiskoosseisus saabumises rattapaari loendurite kontrollnäidu alusel.	
B.3.10 Ühe veovahendiga liin	EKR tase 4
Tegevusnäitajad 1. Korraldab ohutu ja tõrgeteta ühe veovahendiga liinil järgides ohutusstandardeid ja liikluskorralduse põhimõtteid. 2. Veendub veovahendi täiskoosseisus naasmises rattapaari loendurite kontrollnäidu ja veeremijuhi info alusel.	
B.3.11 Euroopa raudteeliikluse juhtimissüsteemiga liin (ERTMS)	EKR tase 4
1. Korraldab ohutu ja tõrgeteta rongiliikluse ERTMS-süsteemi kasutaval liinil, järgides kehtivaid ohutusstandardeid ja liikluskorralduse põhimõtteid. 2. Korraldab rongiliiklust, kasutades ETCS liiklusjuhtimissüsteeme, mis võimaldavad rongide liikumist reaajas jälgida, reguleerida ja optimeerida ning GSM-R või FRMCS sidesüsteeme.	

3. Tagab sujuva ja katkestusteta liikluskorralduse ka GSM-R või FRMCS sidevõrgu häirete korral, rakendades vastavaid varuprotseduure ja manuaalseid liikluskorraldusmeetmeid

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.3.12 Raudteeliikluskorraldaja, tase 5 kutset läbiv kompetents	EKR tase 5
Tegevusnäitajad 1. Töötab läbi tehnilise dokumentatsiooni (seadmete kasutusjuhendid, tehnokorraldusaktid ja nende lisad) ning järgib neid järjepidevalt kogu tööprotsessi jooksul. 2. Juhindub raudteetranspordi töö ja liiklusega seotud regulatsioonidest (raudteeseadus, raudtee tehnokasutuseeskiri jm) ja normdokumentidest.	
Teadmised: 1. Ülevaade liiklusjuhtimisüsteemidest sh turvangu- ja sideseadmetest. 2. Veeremi liigid ja nõuded üldpõhimõtted, veeremit iseloomustavad näitajad. 3. Rongiliikluse juhtimise põhimõtted. 4. Esmaabi andmise põhimõtted. 5. Tööohutuse- ja töötervishoiu, sealhulgas ohuolukorras tegutsemise nõuded.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	12-22.12.2025-1.2/10k
2. Kutsestandardi koostajad	Andrus Koha, AS Eesti Raudtee Moonika Siniallik, Edelaraudtee AS Janika Tasane, AS Eesti Raudtee Tarmo Annus, AS Eesti Raudtee Gennady Tsyku, AS Enefit Power AS Sten Aavel, AS Rail Baltic Estonia OÜ Julia Žigalova, AS Eesti Raudtee Madis Kolli, AS Eesti Raudtee Magnus Roosma, Rail Baltic Estonia OÜ
3. Kutsestandardi kinnitaja	Transpordi ja Logistika Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	34
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	22.12.2025
6. Kutsestandard kehtib kuni	31.12.2030
7. Kutsestandardi versiooni number	10
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	4323 Transpordivaldkonna kontoritöötajad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	5
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	Traffic controller, EstQF Level 5
C.3 Lisad	
Lisa 1 Digipädevuste enesehindamise skaala	